

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Zagreb, kolovoz 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O ZAVODU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2012.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	13
	Nalaz za 2012.	15
III.	MIŠLJENJE	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-01/17
URBROJ: 613-02-01-13-5

Zagreb, 28. kolovoza 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 4. travnja do 28. kolovoza 2013.

I. PODACI O ZAVODU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Zavod je javna ustanova osnovana Zakonom o mirovinskom osiguranju (Narodne novine 130/10 – pročišćeni tekst, 61/11, 114/11 i 76/12), (dalje u tekstu: Zakon), radi provedbe obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (I. stup mirovinskog osiguranja), u okviru kojega se osigurava ostvarivanje prava zaposlenika, poljoprivrednika, obrtnika, i drugih osiguranih osoba iz mirovinskog osiguranja. Osiguranicima se na načelima uzajamnosti i solidarnosti obvezno osiguravaju prava za slučaj starosti, invalidnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika mirovine.

Osiguranici u prvom stupu ostvaruju prava na mirovinu (starosnu, prijevremenu starosnu, invalidsku, obiteljsku, najnižu i osnovnu), profesionalnu rehabilitaciju, novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenje uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, te naknadu putnih troškova uz ostvarivanje osiguranih prava. Druge djelatnosti Zavoda su provedba postupka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu utvrđenog Zakonom o doplatku na djecu, vođenje evidencija o osiguranim osobama, obveznicima uplate doprinosa i drugih davanja, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava na doplatak za djecu, provjera poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika plaćanja doprinosa, radi kontrole podataka o stažu osiguranja, osnovicama za obračun doprinosa i o uplaćenim doprinosima koji služe za ostvarivanje prava, upravljanje i poslovanje prikupljenim sredstvima za namjene utvrđene Zakonom i ulaganje sredstava radi smanjenja obveza uplatitelja doprinosa i drugih davanja ili za povećanje primanja korisnika iz mirovinskog osiguranja, provedba međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, obavljanje statističkih istraživanja i izdavanje stručno informativnih publikacija, razvoj i unapređenje mirovinskog osiguranja i drugo.

Zavod je pravna osoba s pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenima Zakonom, te Statutom koji donosi upravno vijeće, a potvrđuje Hrvatski sabor. Rad Zavoda je javan. Zavod najmanje jedanput godišnje izvješćuje o svom radu i poslovanju dostavljanjem godišnjeg izvješća Hrvatskom saboru, udrugama osiguranika i korisnika prava iz mirovinskog osiguranja, obavještava o radu i poslovanju sredstva javnog informiranja i preko internetske stranice Zavoda, osigurava izravnu komunikaciju s osiguranicima, objavljuje publikacije, glasila, brošure i letke, te objavljuje Statut i druge opće akte u službenom glasilu.

Djelatnost, ustrojstvo, upravljanje i rukovođenje Zavoda je određeno Zakonom, Statutom i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu. Poslove iz svoje djelatnosti Zavod obavlja u ustrojstvenim jedinicama. Ustrojstvene jedinice Zavoda su središnja služba sa sjedištem u Zagrebu, pet područnih službi, te 15 područnih ureda. Tijela Zavoda su upravno vijeće, ravnatelj, zamjenik i pomoćnici ravnatelja, stručno vijeće te predstojnici. Zavodom upravlja upravno vijeće, čiji su djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornosti određeni Statutom.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. (dalje u tekstu: HMID d.o.o.) je osnovano u srpnju 1997. prema odredbama Zakona o investicijskim fondovima (Narodne novine 107/95, 12/96, 114/01 i 150/05), radi osnivanja i upravljanja investicijskim fondom (Kapitalni fond d.d., Zagreb) u koji je prenesen dio portfelja Zavoda kako bi se osiguralo aktivno upravljanje portfeljem Zavoda. HMID d.o.o. obavlja djelatnost od ožujka 1998., a temeljni kapital društva upisan u Trgovačkom sudu u Zagrebu i evidentiran u poslovnim knjigama Zavoda iznosi 5.000.000,00 kn.

Tijela društva su skupština, nadzorni odbor i uprava koja ima dva člana. Skupštinu čini ravnatelj Zavoda. Osnovni prihod društva je naknada za upravljanje investicijskim fondom koja iznosi 2,0% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Kapitalnog fonda d.d. U 2012. je naknada ostvarena u iznosu 21.418.158,00 kn (što je 99,5% ukupno ostvarenog prihoda u iznosu 21.534.520,00 kn), a ostvarena dobit prije oporezivanja je iznosila 15.942.074,00 kn.

Kapitalni fond d.d. je zatvoreni investicijski fond s javnom ponudom. Posluje prema odredbama Zakona o investicijskim fondovima, a predmet poslovanja je prikupljanje novčanih sredstava javnom ponudom svojih dionica i ulaganje tih sredstava u cilju povećanja vrijednosti imovine fonda, uz uvažavanje načela sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i diobe rizika. Osnovan je u ožujku 1999. prijenosom dijela dionica (18 društava) iz portfelja Zavoda, nominalne vrijednosti u iznosu 1.214.601.654,00 kn. Tržišna vrijednost navedenih dionica u trenutku osnivanja fonda je bila 384.550.100,00 kn, te je temeljni kapital fonda upisan u navedenom iznosu i podijeljen na 3 845 501 redovnu dionicu. Društvo je upisalo i preuzelo 300 dionica fonda u iznosu 30.000,00 kn, a Zavod je upisao i preuzeo 3 845 201 dionicu u iznosu 384.520.100,00 kn, koliko je evidentirano na imovini u poslovnim knjigama Zavoda.

Hrvatsko mirovinsko osiguranje, društvo s ograničenom odgovornošću za poslovno savjetovanje (dalje u tekstu: HMO d.o.o) je osnovano 1992., a registrirano je za poslove savjetovanja u vezi s poslovanjem i upravljanjem, upravljanje holding društvima i financijsko posredovanje. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2010., Zavod je u rujnu 2010. s Hrvatskim fondom za privatizaciju zaključio dodatak ugovoru o gospodarenju dionicama i poslovnim udjelima Zavoda, prema kojem je Fond ovlašten za upravljanje, prodaju i svako drugo raspolaganje dionicama i poslovnim udjelima, bez suglasnosti Zavoda. Na temelju Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine broj 145/10 i 70/12), Hrvatski fond za privatizaciju je prestao s radom, a od 1. travnja 2011. ovlasti u vezi s upravljanjem državnom imovinom je preuzela Agencija za upravljanje državnom imovinom (dalje u tekstu: Agencija). U rujnu 2011., Zavod je dostavio Agenciji isprave za upis na zastupnički račun koji se vodi u Središnjem klirinško depozitarnom društvu, koje omogućuju Agenciji upravljanje dionicama i poslovnim udjelima društava iz portfelja Zavoda, bez pribavljanja suglasnosti imatelja dionica i poslovnih udjela.

U okviru registrirane djelatnosti, društvo HMO d.o.o. obavlja poslove vezane uz gospodarenje i upravljanje dionicama i poslovnim udjelima koja čine portfelj Republike Hrvatske, čiji je imatelj Zavod. Sve poslove društvo HMO d.o.o. obavlja u svoje ime, a za račun Zavoda, na temelju ugovora o međusobnim pravima i obvezama u poslovanju (iz ožujka 2006.) i dodacima navedenog ugovora (iz siječnja 2009. i srpnja 2012.)

Prema izvješću o poslovanju društva, na koncu 2012. ukupna nominalna vrijednost dionica i udjela 92 trgovačka društva i jedne banke iz portfelja Zavoda je iznosila 2.520.548.239,00 kn, što je za 244.951.982,00 kn manje od nominalne vrijednosti ukupnog portfelja Zavoda na dan 1. siječnja 2012. u iznosu 2.765.500.221,00 kn. Smanjenje vrijednosti portfelja Zavoda u ukupnom iznosu 244.951.982,00 kn je rezultat stečaja osam trgovačkih društava u vrijednosti 190.301.004,00 kn, smanjenja kapitala u jednom društvu u vrijednosti 54.543.510,00 kn, te likvidacije jednog društva u vrijednosti 107.468,00 kn.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta određuju se radna mjesta, okvirni broj službenika i namještenika na pojedinim radnim mjestima, s opisom njihovih osnovnih poslova i zadataka i stručnih uvjeta za rad, vrijednosti koeficijenata složenosti poslova radnih mjesta i druga pitanja značajna za obavljanje poslova u Zavodu koja nisu uređena Pravilnikom o radu. Navedenim Pravilnikom je predviđeno 3 709 zaposlenika na sistematiziranim radnim mjestima.

Zavod je tijekom 2012. obavljao redovnu djelatnost iz djelokruga vezano za isplatu mirovina korisnicima i ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, te prava na doplatak za djecu.

Koncem 2012. u Zavodu je bilo 3 009 zaposlenika, odnosno 130 manje nego koncem 2011. Zakonski predstavnik Zavoda do 8. veljače 2012. bio je Mile Rukavina ravnatelj, a od navedenog datuma je Srećko Vuković (v.d. ravnatelja do 30. kolovoza 2012., nakon čega je imenovan ravnateljem).

Planiranje

Izvornim financijskim planom Zavoda za 2012. (veljača 2012.) su planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci u iznosu 35.725.450.000,00 kn. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu (Narodne novine 132/12) iz studenoga 2012., financijski plan Zavoda je smanjen za 72.300.000,00 kn te iznosi 35.653.150.000,00 kn. U prosincu 2012., preraspodjelama sredstava na temelju suglasnosti ministra financija, financijski plan Zavoda je smanjen za 16.270.000,00 kn i iznosi 35.636.880.000,00 kn.

Izvori financiranja su, osim općih prihoda državnog proračuna, doprinosi za mirovinsko osiguranje, vlastiti prihodi, te prihodi za posebne namjene.

Ukupni rashodi su planirani za provedbu programa Mirovine i mirovinska primanja u iznosu 35.200.330.000,00 kn ili 98,8% planiranih sredstava, te provedbu programa Podrška sustavu mirovinskog osiguranja I iznosu 436.550.000,00 kn.

Program Mirovine i mirovinska primanja sastoji se od 17 aktivnosti i projekata. Vrijednosno značajnije se odnose na Mirovine ostvarene prema općim propisima, Mirovine ostvarene prema povoljnijim uvjetima i posebnim propisima, Druga mirovinska primanja, Isplate prema rješenjima o ovrsi, Naknade za isplatu mirovina te osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika.

Program Podrška sustavu mirovinskog osiguranja se sastoji od dva kapitalna projekta i jedne aktivnosti (Informatizacija, Dodatna ulaganja na građevinskim objektima, te Administracija i upravljanje), a obuhvaćaju rashode za zaposlene, materijalne rashode, rashode za nabavu nefinancijske imovine, te financijske i druge rashode.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2013. i 2014. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2013. u iznosu 35.796.893.300,00 kn, te za 2014. u iznosu 36.078.668.738,00 kn.

Financijski izvještaji

Zavod vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 35.700.072.206,00 kn, što je za 137.103.872,00 kn ili 0,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi za 2012., ostvareni su za 63.192.206,00 kn ili 0,2% više od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	35.350.786.780,00	35.624.957.523,00	100,8
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	3.664.530,00	3.363.211,00	91,8
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	205.727.184,00	71.314.587,00	34,7
4.	Prihodi od imovine	614.384,00	436.885,00	71,1
5.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	2.175.456,00	0,00	-
	Ukupno	35.562.968.334,00	35.700.072.206,00	100,4

Prema poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Zavoda, prihodi su ostvareni u iznosu 35.700.072.206,00 kn, a prema knjigovodstvenim evidencijama prihoda u sustavu Državne riznice, prihodi (doznačena sredstva) iznose 35.628.598.775,00 kn. Razlika u iznosu 71.473.431,00 kn se odnosi na prihode ostvarene na deviznom računu Zavoda (prihode po posebnim propisima u iznosu 71.314.587,00 kn i prihode od financijske imovine u iznosu 158.844,00 kn). Navedeni prihodi nisu uplaćeni u državni proračun, nego su na temelju suglasnosti Ministarstva financija, s deviznog računa isplaćene mirovine u inozemstvo.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 35.624.957.523,00 kn su ostvareni iz doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti u iznosu 18.924.303.823,00 kn i općih prihoda proračuna (za mirovine ostvarene prema povoljnijim uvjetima i posebnim propisima, dodatke uz mirovinu te nedostatak prihoda obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti) u iznosu 16.700.653.700,00 kn. U odnosu na 2011., prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje su manji za 331.673.770,00 kn ili 1,7%, a prihodi za mirovine i mirovinska primanja iz općih prihoda proračuna su veći za 605.844.513,00 kn ili 3,6%.

Prihodi po posebnim propisima su ostvareni od uplata na deviznom računu Zavoda u iznosu 71.314.587,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi u iznosu 70.408.341,00 kn se odnose na uplate inozemnih nositelja osiguranja po preračunima prema međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju u iznosu 55.047.229,00 kn, povrate neisplaćenih mirovinskih primanja u inozemstvo u iznosu 13.181.596,00 kn, uplate osiguravajućih zavoda i društava za naknade štete u iznosu 863.125,00 kn, povrate po regresima od nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja u iznosu 561.236,00 kn, refundacije troškova invalidske komisije u iznosu 444.211,00 kn, te druge uplate u iznosu 310.944,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija su ostvareni u iznosu 3.363.211,00 kn. Odnose se na vlastite prihode ostvarene od zakupa poslovnih prostora u iznosu 2.410.468,00 kn i naknade za rad stručne službe na obavljanju dijela posla Središnjeg registra osiguranika u iznosu 952.743,00 kn. Navedeni su prihodi uplaćeni u državni proračun za financiranje usluga tekućeg i investicijskog održavanja.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 35.731.481.136,00 kn, što je za 176.958.458,00 kn ili 0,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi i izdaci za 2012. ostvareni su za 94.601.136,00 kn ili 0,3% više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	347.080.101,00	328.506.629,00	94,6
2.	Materijalni rashodi	110.276.936,00	96.228.673,00	87,3
3.	Financijski rashodi	111.058.746,00	90.442.639,00	81,4
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	34.962.398.533,00	35.208.331.713,00	100,7
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	23.708.362,00	6.043.361,00	25,5
6.	Izdaci	0,00	1.928.121,00	-
	Ukupno	35.554.522.678,00	35.731.481.136,00	100,5
	Višak prihoda i primitaka	8.445.656,00	0,00	-
	Manjak prihoda i primitaka	0,00	31.408.930,00	-

Većina rashoda u 2012. je ostvarena manje u odnosu na 2011., osim rashoda za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade koji su povećani za 245.933.180,00 kn. Rashodi za zaposlene ostvareni su za 18.573.472,00 kn, materijalni rashodi za 14.048.263,00 kn, financijski rashodi za 20.616.107,00 kn te rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 17.665.001,00 kn manje.

Vrijednosno značajniji rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade se odnose na rashode za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 35.197.618.707,00 kn ili 98,5% ukupnih rashoda i izdataka. Navedeni rashodi utvrđeni su općim i posebnim propisima.

Preostali iznos rashoda za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 10.713.006,00 kn se odnosi na obvezno osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika (II. stup) u iznosu 10.699.506,00 kn i rashode za stipendije i školarine u iznosu 13.500,00 kn.

Rashodi za mirovine i druga mirovinska primanja su ostvareni za 246.117.582,00 kn ili 0,7% više u odnosu na 2011., kada su iznosili 34.951.501.125,00 kn, jer se povećao broj umirovljenika, te zbog obavljenih usklađenja mirovina od siječnja 2012. za 0,85% i od srpnja 2012. za 1,2%, u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju.

Prema odredbi članka 86. navedenog Zakona, mirovine se usklađuju od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine prema aktualnoj vrijednosti mirovine utvrđene prema odredbi članka 81. navedenog Zakona kojom je propisano da je aktualna vrijednost mirovine utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod. Aktualna vrijednost mirovine utvrđuje se za svako polugodište tako da se aktualna vrijednost mirovine uskladi po stopi koja se dobije kao polovica zbroja stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu i stope promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi.

Aktualnu vrijednost mirovine utvrđuje Upravno vijeće Zavoda, na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku, najkasnije dva mjeseca nakon isteka svakog polugodišta.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvareni su za 51.641.713,00 kn ili 0,1% više u odnosu na planirane rashode za 2012.

U 2012. je kao i u prethodnom razdoblju, nastavljen porast broja korisnika mirovina, a pad broja osiguranika. Koncem 2012. u Zavodu je bilo evidentirano 1 217 692 ili 0,4% više korisnika u odnosu na konac 2011., kada je bilo 1 213 121 korisnika mirovina, a osiguranika 1 432 740 ili 2,4% manje u odnosu na konac 2011., kada je bilo 1 468 133 osiguranika. Trend smanjenja omjera između broja osiguranika i korisnika mirovina i drugih mirovinskih primanja u Republici Hrvatskoj je nastavljen u 2012. U 2007. je navedeni omjer bio 1,41 : 1, postupno se smanjivao te je u 2011. bio 1,21 : 1, a u 2012. je bio 1,18 : 1. Prihodi od doprinosa osiguranika za mirovinsko osiguranje nisu dovoljni za financiranje rashoda mirovina i drugih mirovinskih primanja korisnika. U 2012. za financiranje rashoda mirovina i drugih mirovinskih primanja su ostvareni prihodi od doprinosa mirovinskog osiguranja u iznosu 18.496.297.090,00 kn kojima je financirano 52,5% navedenih rashoda. Razlika ostvarenih rashoda za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 16.701.321.617,00 kn ili 47,5% je financirana iz općih prihoda državnog proračuna i manji dio iz drugih izvora prihoda Zavoda.

Na koncu 2012., od 1 217 692 evidentiranih korisnika mirovina, 643 785 ili 52,9% se odnosi na korisnike starosne mirovine, 322 186 ili 26,4% na korisnike invalidske mirovine i 251 721 ili 20,7% na korisnike obiteljske mirovine. U odnosu na 2011., manje je korisnika invalidskih mirovina za 5 901 i obiteljskih za 541, dok je povećan broj korisnika starosnih mirovina za 11 013. Ukupno je na koncu 2012. bilo 4 571 više korisnika mirovina u odnosu na konac 2011. U 2012. prosječni broj korisnika mirovina i drugih mirovinskih primanja je bio 1 215 075.

Rashodi za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 35.197.618.707,00 kn se odnose na naknade za mirovine i druga mirovinska primanja koje je 1 051 466 korisnika ostvarilo u skladu s općim propisima o mirovinskom osiguranju na temelju odredbi Zakona o mirovinskom osiguranju i drugim općim propisima (godinama starosti, stažu osiguranja i mirovinskom stažu) u iznosu 28.347.738.412,00 kn (80,5% navedenih rashoda), 166 226 korisnika ostvarilo prema povoljnijim uvjetima na temelju prava utvrđenih posebnim propisima za pojedine kategorije osiguranika u iznosu 6.849.578.543,00 kn (19,5% navedenih rashoda), te na druga mirovinska primanja korisnika u iznosu 301.752,00 kn.

Mirovine i druga mirovinska primanja ostvarena na temelju prava utvrđenim Zakonom o mirovinskom osiguranju i drugim općim propisima u ukupnom iznosu 28.347.738.412,00 kn se odnose na naknade za starosne mirovine u iznosu 17.780.122.865,00 kn, invalidske mirovine u iznosu 5.758.889.490,00 kn, obiteljske mirovine u iznosu 4.779.621.945,00 kn, te druga mirovinska primanja (troškovi profesionalne orijentacije i rehabilitacije, zaštitni dodatak uz mirovinu, novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, doplatak za tuđu pomoć i njegu te mirovine prema odredbi članka 37. ugovora o socijalnom osiguranju s Republikom Slovenijom) u iznosu 29.104.112,00 kn.

Rashodi za mirovine ostvarene prema povoljnijim uvjetima na temelju prava utvrđenih posebnim propisima za pojedine kategorije osiguranika u iznosu 6.849.578.543,00 kn su ostvareni za 32.093.117,00 kn ili 0,5% manje u odnosu na 2011. kada su iznosili 6.881.671.660,00 kn. Povoljniji uvjeti su utvrđeni propisima donesenim za hrvatske branitelje, djelatne vojne osobe, policijske službenike, službene osobe s posebnim dužnostima i ovlastima u sigurnosno-obavještajnom sustavu i ovlaštene službene osobe u pravosuđu, zastupnike u Hrvatskom saboru, druge državne dužnosnike, rudare istarskih ugljenokopa i radnike izložene azbestu, sudionike NOR-a, pripadnike bivše JNA, pripadnike Hrvatske domovinske vojske, bivše političke zatvorenike, te druge nespomenute kategorije osiguranika. U okviru naknada mirovina izvršenih za spomenute kategorije korisnika, vrijednosno značajnije su ostvareni rashodi za mirovine hrvatskih branitelja u iznosu 4.811.795.253,00 kn ili 70,3% ukupnih rashoda za mirovine ostvarenih prema povoljnijim uvjetima, mirovine Hrvatske vojske u iznosu 469.889.143,00 kn ili 6,9%, mirovine boraca sudionika NOR-a u iznosu 440.282.812,00 kn ili 6,4%, mirovine radnika na određenim poslovima u unutarnjim poslovima i pravosuđu u iznosu 427.618.621,00 kn ili 6,2%, mirovine pripadnika bivše JNA u iznosu 353.989.085,00 kn ili 5,2% ukupnih rashoda za mirovine ostvarenih prema povoljnijim uvjetima, mirovine bivših političkih zatvorenika u iznosu 110.649.129,00 kn, mirovine pripadnika Hrvatske domovinske vojske od 1941. do 1945. u iznosu 105.168.065,00 kn, te mirovine saborskih zastupnika u iznosu 67.352.170,00 kn.

U 2012. prosječna mirovina je iznosila 2.363,00 kn. Prosječna naknada zaštitnog dodatka korisnicima uz mirovinu ostvarena prema propisima koji su se primjenjivali do konca 2008., u prosincu 2012. je iznosila 464,00 kn, naknada za tjelesno oštećenje od 121,00 kn do 348,00 kn, ovisno o propisu kojim je regulirano pravo na navedenu naknadu, te prosječna naknada doplatka za pomoć i njegu 826,00 kn. Koncem 2012. navedene naknade je ostvarilo 156 388 korisnika.

Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 274.716.345,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 44.013.392,00 kn, te druge rashode za zaposlene u iznosu 9.776.892,00 kn. U odnosu na 2011., rashodi za zaposlene manje su ostvareni za 18.573.472,00 kn ili 5,4%.

Materijalni rashodi u iznosu 96.228.673,00 kn se odnose na rashode za usluge u iznosu 59.058.237,00 kn, materijal i energiju u iznosu 15.646.854,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 13.222.885,00 kn, druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 8.164.239,00 kn, te naknade troškova u iznosu 136.458,00 kn.

Financijski rashodi u iznosu 90.442.639,00 kn se odnose na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 89.950.033,00 kn, zatezne kamate u iznosu 338.477,00 kn, negativne tečajne razlike i druge financijske rashode u iznosu 154.129,00 kn. Vrijednosno značajniji financijski rashodi se odnose na naknade za isplatu mirovinskih primanja putem Hrvatske pošte (usluge platnog prometa) u iznosu 84.059.540,00 kn, te naknade poslovnoj banci za isplatu mirovina u inozemstvo u iznosu 5.294.156,00 kn (bankarske usluge).

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu 1.928.121,00 kn se odnose na otplatu dva obroka robnog zajma iz 2011., za nabavu središnjeg računala u svrhu modernizacije postojećeg sustava.

Za 2012. je ostvaren manjak prihoda i primitaka u iznosu 31.408.930,00 kn. S obzirom da preneseni višak prihoda i primitaka iz ranijeg razdoblja iznosi 52.127.670,00 kn, raspoloživi višak prihoda i primitaka u slijedećem razdoblju iznosi 20.718.740,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance, na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 8.806.988.303,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	829.386.751,00	848.912.373,00	102,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.089.923,00	1.089.923,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	739.725.861,00	769.270.767,00	104,0
1.3.	Postrojenja i oprema	26.430.121,00	16.957.699,00	64,2
1.4.	Prijevozna sredstva	183.263,00	62.017,00	33,8
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	5.836.160,00	5.019.445,00	86,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	56.121.423,00	56.512.522,00	100,7
2.	Financijska imovina	8.170.084.775,00	7.958.075.930,00	97,4
2.1.	Novčana sredstva	35.892.439,00	31.039.661,00	86,5
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	31.114.178,00	35.502.940,00	114,1
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	98.723.498,00	96.626.324,00	97,9
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	3.178.738.163,00	2.933.786.180,00	92,3
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.793.029.974,00	1.788.321.624,00	99,7
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	102.383.730,00	92.361.595,00	90,2
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.930.202.793,00	2.980.437.606,00	101,7
	Ukupno imovina	8.999.471.526,00	8.806.988.303,00	97,9
3.	Obveze	3.105.043.077,00	3.226.554.649,00	103,9
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	3.102.534.243,00	3.226.299.344,00	104,0
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	333.378,00	7.969,00	2,4
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	2.175.456,00	247.336,00	11,4
4.	Vlastiti izvori	5.894.428.449,00	5.580.433.654,00	94,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	8.999.471.526,00	8.806.988.303,00	97,9
	Izvanbilančni zapisi	43.239.021.007,00	43.454.434.455,00	100,5

U 2012. vrijednost ukupne imovine je smanjena za 192.483.223,00 kn ili 2,1% u odnosu na početak 2012., što je rezultat smanjenja financijske imovine u iznosu 212.008.845,00 kn i povećanja nefinancijske imovine u iznosu 19.525.622,00 kn.

U okviru financijske imovine, vrijednosno značajnije smanjenje se odnosi na vrijednost dionica i udjela, koja je smanjena za 244.951.983,00 kn u odnosu na vrijednost početkom 2012.

Građevinski objekti u vrijednosti 769.270.767,00 kn se odnose na nabavu vrijednost poslovnih objekata u iznosu 801.503.312,00 kn, stanova u vlasništvu Zavoda u iznosu 96.702.505,00 kn i na ispravak vrijednosti u iznosu 128.935.050,00 kn. Vrijednost postrojenja i opreme je u odnosu na početak 2012. smanjena za 9.472.422,00 kn ili 35,8% najvećim dijelom zbog obračuna ispravka vrijednosti.

Vrijednost financijske imovine koncem 2012. je iznosila 7.958.075.930,00 kn, što je za 212.008.845,00 kn ili 2,6% manje u odnosu na prethodnu godinu, kada je vrijednost financijske imovine iznosila 8.170.084.775,00 kn. Financijska imovina se odnosi na rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 2.980.437.606,00 kn, dionice i udjele u glavnici u iznosu 2.910.975.187,00 kn, potraživanja u iznosu 2.012.812.483,00 kn, novac u banci i blagajni u iznosu 31.039.661,00 kn, te vrijednosne papire u iznosu 22.810.993,00 kn.

Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu 2.980.437.606,00 kn se odnose na mirovinska primanja za prosinac 2012. u iznosu 2.946.730.968,00 kn, te rashode za bruto plaće i materijalne troškove u iznosu 33.706.638,00 kn.

Vrijednost dionica i udjela koncem 2012. je iskazana u iznosu 2.910.975.187,00 kn. Odnosi se na vrijednost dionica 91 trgovačkog društva i banke u iznosu 2.520.548.239,00 kn (koje je Zavod stekao u postupku pretvorbe društvenih poduzeća), dionice i udjele u trgovačkim društvima i bankama u stečaju u iznosu 883.914.508,00 kn (za koje je obavljen ispravak vrijednosti), dionice u Kapitalnom fondu (dionice 18 društava upisanih u temeljni kapital navedenog fonda) u iznosu 384.520.100,00 kn, dionice društava u sudskom postupku u iznosu 17.138.034,00 kn (za koje je obavljen ispravak vrijednosti), dionice u više društava u iznosu 886.848,00 kn, te na osnivački ulog u društvu HMID u iznosu 5.000.000,00 kn i u društvu HMO d.o.o. u iznosu 20.000,00 kn.

Vrijednost ukupnog portfelja dionica i udjela (koje je Zavod stekao u postupku pretvorbe društvenih poduzeća) je tijekom 2012. smanjena za 244.951.982,00 kn, te je stanje portfelja dionica i udjela na dan 31. prosinca 2012. iznosilo 2.520.548.239,00 kn. Smanjenje nominalne vrijednosti portfelja rezultat je stečaja osam trgovačkih društava u iznosu 190.301.004,00 kn, smanjenja temeljnog kapitala u jednom društvu 54.543.510,00 kn, te likvidacije jednog društva u iznosu 107.467,00 kn.

U okviru financijske imovine, ukupna potraživanja su iskazana u iznosu 2.012.812.483,00 kn i manja su za 12.438.897,00 kn u odnosu na početak 2012., kada su iznosila 2.025.251.380,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.788.321.624,00 kn, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (za prodane stanove bivšim nositeljima stanarskog prava i stanove u vlasništvu Zavoda) u iznosu 92.361.595,00 kn, dane zajmove (prodane dionice i udjele) u iznosu 96.626.324,00 kn i potraživanja za depozite, jamčevne pologe, od zaposlenih, te za više plaćene poreze i druga potraživanja u iznosu 35.502.940,00 kn.

Na koncu 2012., vrijednosno značajnije su smanjena potraživanja za doprinos za doplatak za djecu za 14.450.413,00 kn ili 23,8% te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine za 10.022.135,00 kn ili 9,8%, u odnosu na početak 2012. Istodobno su povećana potraživanja za depozite, jamčevne pologe, od zaposlenih, te potraživanja za više plaćene poreze i druga potraživanja za 4.388.762,00 kn ili 14,1%.

Potraživanja za doprinos za doplatak za djecu su smanjena najvećim dijelom u iznosu 14.510.261,00 kn radi otpisa potraživanja zbog zastare ili nemogućnosti naplate, a potraživanja od prodaje nefinancijske imovine su smanjena radi naplate tijekom 2012. za prodane stanove na dugoročnu obročnu otplatu zaposlenicima i umirovljenicima Zavoda.

Potraživanja za depozite, jamčevne pologe, od zaposlenih, te za više plaćene poreze i druga potraživanja su povećana najvećim dijelom radi povećanja potraživanja za jamčevne pologe za 3.367.638,00 kn, te povećanja potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanja zaposlenika za 1.015.806,00 kn.

Jamčevni polozi se odnose na ustege iz mirovina korisnika na temelju nepravomoćno donesenih rješenja o ovrsi na mirovinama i mirovinskim primanjima, koji iznos se zadržava na posebnom računu državnog proračuna do pravomoćnosti rješenja o ovrsi, te se navedenim sredstvima namiruje ovrhovoditelj.

Potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.788.321.624,00 kn se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.684.147.161,00 kn, potraživanja za doprinos za doplatak za djecu u iznosu 46.302.870,00 kn, prihode od imovine u iznosu 28.539.930,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 26.982.210,00 kn, te potraživanja za prihode od zakupnina i pruženih usluga u iznosu 2.349.453,00 kn. Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.684.147.161,00 kn se odnose na potraživanja od Agencije za upravljanje državnom imovinom u iznosu 1.103.861.696,00 kn, potraživanja iz državnog proračuna za isplate mirovina iz ranijih godina u iznosu 376.290.834,00 kn, potraživanja za nepripadne isplate mirovina i mirovinskih primanja u iznosu 127.962.177,00 kn, potraživanja za naknadu šteta u iznosu 36.650.906,00 kn, potraživanja za zapošljavanje invalida u iznosu 32.459.515,00 kn, te druga potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 6.922.033,00 kn (potraživanja za doprinos za dječji doplatak u iznosu 4.651.263,00 kn, nadoknadu troškova poslovanja od zajedničkih korisnika poslovnog prostora u iznosu 1.384.075,00 kn, potraživanja za usluge obustava iz mirovina u iznosu 269.796,00 kn i druga potraživanja u iznosu 616.899,00 kn).

Na koncu 2012., od ukupno iskazanih potraživanja, na dospjela potraživanja se odnosi 1.715.122.208,00 kn, a nedospjela potraživanja su iznosila 297.690.275,00 kn. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na potraživanja od Agencije za upravljanje državnom imovinom u iznosu 1.103.861.696,00 kn, državnog proračuna za isplaćene mirovine u iznosu 376.290.834,00 kn, za nepripadne isplate mirovina u iznosu 98.616.357,00 kn, za doprinose za doplatak za djecu u iznosu 47.461.007,00 kn, te na potraživanja za doznačena sredstva poduzetnicima za zapošljavanje invalida u iznosu 31.193.737,00 kn. Vrijednosno značajnija nedospjela potraživanja odnose se na potraživanja od društva HMO d.o.o. (za prodane dionice i udjele, naplaćene i nenaplaćene prihode od investicijskih fondova i drugo) u iznosu 108.632.632,00 kn, za prodane stanove na dugoročnu otplatu u iznosu 90.125.175,00 kn, te potraživanja iz državnog proračuna za uplaćena namjenska sredstva stambenog fonda u iznosu 25.955.703,00 kn.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze su koncem 2012. iznosili 35.502.940,00 kn. Vrijednosno značajniji se odnose na potraživanja za jamčevne pologe od državnog proračuna u iznosu 22.326.874,00 kn, te depozite iz ranijih godina u iznosu 10.819.533,00 kn (polog sredstava iz bivšeg stambenog fonda u poslovnu banku za osiguranje stambenih kredita).

Koncem 2012. potraživanja za zajmove su iskazana u iznosu 96.626.324,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja u iznosu 96.560.260,00 kn se odnose na potraživanja od društva HMO d.o.o. za prodane dionice i udjele trgovačkih društava.

Ukupna potraživanja su iskazana u iznosu 140.600.057,00 kn, te su umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja za prodane dionice u iznosu 44.039.797,00 kn (za koja je proveden ispravak vrijednosti). Za naplatu sumnjivih i spornih potraživanja pokrenuti su sudski postupci koji nisu okončani, a nad pojedinim kupcima je pokrenut stečajni postupak, te su potraživanja prijavljena u stečajnu masu.

Na koncu 2012. obveze su iskazane u iznosu 3.226.554.649,00 kn, što je za 121.511.572,00 kn ili 3,9% više u odnosu na početak 2012, kada su bile iskazane u iznosu 3.105.043.077,00 kn. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 3.226.299.344,00 kn, zajmove 247.336,00 kn, te nabavu nefinancijske imovine u iznosu 7.969,00 kn. Obveze za rashode poslovanja u iznosu 3.226.299.344,00 kn se odnose na obveze za isplatu mirovina i mirovinskih primanja za prosinac 2012. u iznosu 2.934.202.416,00 kn, obveze za zaposlene za prosinac 2012. u iznosu 24.118.227,00 kn, obveze za financijske rashode u iznosu 39.548.859,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 6.454.635,00 kn, te ostale tekuće obveze u iznosu 221.975.207,00 kn.

Vrijednosno značajnije ostale tekuće obveze u ukupnom iznosu 219.408.399,00 kn se odnose na obveze za uplate vezane uz preračun mirovina u skladu s Ugovorom o socijalnom osiguranju zaključenim s Republikom Bosnom i Hercegovinom u iznosu 151.091.639,00 kn, obveze prema državnom proračunu 35.824.617,00 kn, obveze za jamčevine u iznosu 22.326.874,00 kn, uplate odnosno preračune mirovina, u skladu s ugovorom o socijalnom osiguranju zaključenim s Republikom Slovenijom u iznosu 8.434.490,00 kn, te uplate odnosno preračune mirovina, u skladu s ugovorom o socijalnom osiguranju zaključenim s Republikom Makedonijom u iznosu 1.730.779,00 kn.

Dospjele obveze iskazane u bilanci na dan 31. prosinca 2012. su iznosile 33.547.550,00 kn, a nedospjele 3.193.007.099,00 kn. Dospjele obveze podmirene su do konca ožujka 2013.

Na koncu 2012. u odnosu na početak 2012., vrijednosno značajnije su povećane obveze za isplatu mirovina i mirovinskih primanja za 55.791.731,00 kn ili 1,9%, obveze za financijske rashode za 28.567.658,00 kn ili 360,2%, obveze za uplate, odnosno preračun mirovina u skladu s odredbom članka 43. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenog s Republikom Bosnom i Hercegovinom za 39.776.836,00 kn ili 35,7%. Navedenom odredbom je propisano da će se mirovine koje je nadležni nositelj jedne države ugovornice priznao u razdoblju od 8. listopada 1991. do stupanja na snagu navedenog Ugovora (1. studenoga 2001.), uračunavanjem razdoblja osiguranja navršenih prema pravnim propisima druge države ugovornice, po službenoj dužnosti ponovno odrediti, prema odredbama navedenog Ugovora. U 2012. Zavod je riješio 1 410 (u 2011. je riješeno 1 975) predmeta preračuna mirovina prema odredbi članka 43. navedenog Ugovora. Do konca 2012. ukupno je riješeno 9 393 preračuna mirovina.

Obveze za financijske rashode povećane su radi manje planiranih i ostvarenih sredstava iz državnog proračuna u odnosu na ostvarene rashode.

Obveze za isplatu mirovina i mirovinskih primanja korisnicima u tuzemstvu su povećane radi usklađenja mirovina u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i povećanja broja umirovljenika.

Koncem 2012. vlastiti izvori iznose 5.580.433.654,00 kn i u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. su smanjeni za 313.994.795,00 kn. Vrijednosno značajnije smanjenje se odnosi na smanjenje portfelja dionica i udjela u iznosu 244.951.782,00 kn i na smanjenje viška prihoda i primitaka poslovanja u iznosu 33.643.706,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Zavoda.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Zavoda. Ispitana je primjena zakona, uputa, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Obavljena je analiza značajnih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Podaci iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima uspoređeni su s planiranim i s podacima iz ranijeg razdoblja, u cilju utvrđivanja područja rizika.

Revizijski dokazi su prikupljeni provjerom i analizom poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima i na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a brojnije vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, dokumentacija u vezi s obračunom plaća, ulazni računi, te ostvarivanja prihoda. Korišteno je izvješće o financijskom poslovanju. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba (predstojnici ureda, načelnici odjela, te drugi zaposlenici) o pojedinim poslovnim događajima vezanim za poslovne aktivnosti, posebno planiranje i računovodstveno poslovanje, potraživanja i obveze, prihode, rashode, te provođenje javne nabave i izvršenje zaključenih ugovora.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Zavoda za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene činjenice opisane u Izvješću i Zavodu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke. Državni ured za reviziju je naložio zatražiti odobrenje nadležnog tijela prije izvođenja radova na građevinama upisanim u registar kulturnih dobara, te uskladiti podatke iz analitičke evidencije baze podataka mirovinskih primanja s podacima glavne knjige.

Predloženo je poduzeti aktivnosti za osiguranje odgovarajućih podataka potrebnih za iskazivanje prihoda i rashoda ostvarenih na deviznom računu Zavoda u Izvještajni sustav državnog proračuna, te za povećanje broja umirovljenika opredijeljenih za isplatu mirovine putem tekućih računa poslovne banke (što bi utjecalo na smanjenje naknade koju Zavod plaća Hrvatskoj pošti), donijeti odluku o postupanju s potraživanjima za više ustupljeni portfelj pri zamjeni dionica, za ustupljene i prodane dionice i udjele u okviru provedbe privatizacije, te s potraživanjima iz državnog proračuna. Predloženo je donijeti odluku o postupanju s potraživanjima za doprinose za doplatak za djecu, ubrzati aktivnosti na zaključenju ugovora sa svim poslovnim bankama i poštom putem kojih se obavljaju isplate mirovina i mirovinskih primanja, te dodatnim aktivnostima i mjerama povećati učinkovitost naplate potraživanja nepripadnih isplata mirovina i mirovinskih primanja i potraživanja za naknade šteta od osiguravajućih društava.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i koji su u postupku izvršenja.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- radovi na građevinama upisanim u registar kulturnih dobara nisu izvođeni,
- zaključeni su ugovori s poslovnim bankama i Hrvatskom poštom, putem kojih se obavljaju isplate mirovina i mirovinskih primanja,
- smanjen je iznos ugovorene mjesečne naknade koju Zavod plaća za isplatu mirovina putem pošte,
- u 2012. naplata potraživanja za nepripadne isplate mirovina, mirovinskih primanja i naknade šteta od osiguravajućih društava je povećana u odnosu na 2011.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- u tijeku je usklađenje podataka o potraživanjima iz evidencije baze podataka doznačenih mirovinskih primanja i podataka iz glavne knjige vezano uz nepripadne isplate mirovinskih primanja,
- poduzimaju se aktivnosti na rješavanju iskazivanja prihoda i rashoda ostvarenih na deviznom računu Zavoda u okviru Glavne knjige državnog proračuna, odnosno godišnjih Izvještaja o izvršenju državnog proračuna,
- u tijeku je rješavanje pitanja iskazanih potraživanja za više ustupljeni portfelj pri zamjeni dionica, za ustupljene i prodane dionice i udjele u okviru provedbe privatizacije, te potraživanja iz državnog proračuna,
- otpisi potraživanja za doprinose za doplatak za djecu se redovito obavljaju u skladu s odredbama Pravilnika o imovinsko pravnim tražbinama Zavoda.

Zavod je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđeni propusti koji se odnose na planiranje, potraživanja i upravljanje imovinom.

1. Planiranje

- 1.1. Financijskim planom za 2012. su planirani prihodi i primici, te rashodi i izdaci u iznosu 35.636.880.000,00 kn. Financijski rashodi su planirani u iznosu 60.560.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 90.442.639,00 kn, što je za 29.882.639,00 kn ili 49,3% više. Vrijednosno značajniji financijski rashodi se odnose na naknade za isplatu mirovinskih primanja putem Hrvatske pošte u iznosu 84.059.540,00 kn, obračunane na temelju ugovora o međusobnim odnosima u vezi s isplatom mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja. Koncem 2012. obveze za financijske rashode su iznosile 39.543.018,00 kn, a podmirene su u 2013. Nadalje, financijskim planom za 2013., financijski rashodi su planirani u iznosu 50.510.800,00 kn, što je za 39.931.839,00 kn ili 44,2% manje od rashoda ostvarenih u 2012. S obzirom da se financijski rashodi, najvećim dijelom planiraju, odnosno ostvaruju na temelju ugovornog odnosa s Hrvatskom poštom, navedene rashode je potrebno realnije planirati.

Državni ured za reviziju predlaže realnije planiranje financijskih rashoda.

2. Potraživanja

- 2.1. Na koncu 2012. potraživanja su iskazana u iznosu 2.012.812.483,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja u ukupnom iznosu 1.915.559.342,00 kn se odnose na potraživanja od Agencije za upravljanje državnom imovinom u iznosu 1.103.861.696,00 kn, potraživanja iz državnog proračuna za isplaćene mirovine iz ranijih godina u iznosu 376.290.834,00 kn, potraživanja za nepripadne isplate mirovina i mirovinskih primanja u iznosu 127.962.177,00 kn, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (za prodane stanove bivšim nositeljima stanarskog prava i stanove u vlasništvu Zavoda, prema odluci ravnatelja i uz suglasnost Upravnog vijeća, na obročnu otplatu) u iznosu 92.361.595,00 kn, dane zajmove (prodane dionice i udjele) u iznosu 96.626.324,00 kn, potraživanja za doprinos za doplatak za djecu u iznosu 46.302.870,00 kn, potraživanja za naknadu šteta u iznosu 36.650.906,00 kn i potraživanja za depozite, jamčevne pologe, potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i druga potraživanja u iznosu 35.502.940,00 kn.

- Potraživanja od Agencije za upravljanje državnom imovinom

Potraživanja od Agencije za upravljanje državnom imovinom u iznosu 1.103.861.696,00 kn se odnose na više ustupljen portfelj prilikom zamjene dionica s Hrvatskim fondom za privatizaciju (danas: Agencija za upravljanje državnom imovinom) u iznosu 935.047.734,00 kn i na potraživanja za ustupljene i prodane dionice i udjele u okviru privatizacije prema modelu „A“ putem Hrvatskog fonda za privatizaciju u iznosu 168.813.962,00 kn. U studenome 2012., Zavod je uputio dopis Agenciji za upravljanje državnom imovinom (dalje u tekstu: Agencija), s prijedlogom sazivanja zajedničkog sastanka za navedenu problematiku potraživanja. S obzirom da Agencija nije odgovorila, u ožujku 2013. je upućena požurnica.

Na sastanku koji je održan početkom travnja 2013. je utvrđeno da Agencija trenutno ne raspolaže dionicama ili poslovnim udjelima kojima bi podmirila potraživanje za više ustupljeni portfelj pri zamjeni dionica i za ustupljene, odnosno prodane dionice i udjele u okviru privatizacije. Također je utvrđeno da će se navedeni problemi rješavati u okviru drugih obveza Agencije, te će se o načinu podmirenja potraživanja Agencija pisano očitovati u najkraćem roku. Do obavljanja revizije (lipanj 2013.), Agencija se nije pisano očitovala.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s nadležnim tijelima (nadležnim ministarstvom i Ministarstvom financija) i nadalje provoditi aktivnosti radi rješavanja i donošenja odluke o postupanju s iskazanim potraživanjima za više ustupljeni portfelj pri zamjeni dionica, te ustupljene i prodane dionice i udjele.

- Potraživanja od državnog proračuna i obveze prema državnom proračunu

Na koncu 2012. potraživanja iz državnog proračuna iskazana su u iznosu 403.273.044,00 kn. Potraživanja iz državnog proračuna za isplate mirovina koncem 2012. su iskazana u iznosu 376.290.834,00 kn i jednaka su stanju iskazanom koncem 2009. Odnose se na potraživanja za manje uplaćena sredstva iz državnog proračuna u razdoblju od 2000. do lipnja 2001., potrebna za isplatu mirovina prema posebnim propisima, koja su u to vrijeme bile podmirene iz sredstava Zavoda. Od srpnja 2001., isplata mirovina i mirovinskih primanja se obavlja putem Ministarstva financija, Državne riznice. Prema pisanom obrazloženju, Zavod je poduzimao aktivnosti za rješavanje iskazanih potraživanja, te je Ministarstvu financija od 2007. do svibnja 2010. uputio više dopisa, u kojima je naveo problematiku međusobnih potraživanja i obveza te ukazao na potrebu njihova rješavanja, uz molbe za dostavu mišljenja o načinu rješavanja i održavanju zajedničkih sastanaka. Međutim, do obavljanja revizije (lipanj 2013.) nije donesena odluka o postupanju s navedenim potraživanjima.

U okviru potraživanja iz državnog proračuna su iskazana potraživanja za namjenska sredstva stambenog fonda u iznosu 25.955.703,00 kn. Odnose se na neutrošena sredstva s računa stambenog fonda Zavoda prenesena u državni proračun, uz suglasnost Ministarstva financija, iz prosinca 2009. Prema navedenoj suglasnosti, o namjeni i dinamici trošenja navedenih sredstava treba odlučiti Zavod, što nije učinjeno. Prema obrazloženju Zavoda, Nacrt Strategije upravljanja stanovima u vlasništvu Zavoda je izrađen koncem 2012., no kako je u pripremi bio Nacrt prijedloga Strategije upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, privremeno je obustavljen postupak donošenja strategije Zavoda radi usklađenja s osnovnim smjernicama Strategije Vlade Republike Hrvatske.

U međuvremenu, Zavod je održao sastanke s Agencijom za upravljanje državnom imovinom i Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom i potaknuo rješavanje pitanja određenih kategorija imovine Zavoda, kao što su domovi umirovljenika i preostali stanovi u vlasništvu Zavoda koji se nalaze na području posebne državne skrbi. S obzirom da je Vlada Republike Hrvatske Nacrt prijedloga Strategije upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske usvojila koncem travnja 2013., te je Sabor Republike Hrvatske početkom lipnja 2013. donio Strategiju upravljanja i raspolaganja državnom imovinom za razdoblje 2013. do 2017., u suradnji s Ministarstvom rada i mirovinskog sustava i uz suglasnost Ministarstva financija, odlučiti će se o namjeni i dinamici trošenja navedenih sredstava.

Koncem 2012. iskazane obveze prema državnom proračunu iznose 35.824.617,00 kn. Spomenute obveze su nastale u 1999., kada je Zavodu iz državnog proračuna doznačeno više sredstava na ime otkupa potraživanja za doprinose od brodogradilišta i trgovačkih društava u sanaciji.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Ministarstvom financija donijeti odluku o postupanju s navedenim potraživanjima i obvezama.

- Potraživanja za nepripadne isplate mirovinskih primanja

Potraživanja za nepripadne isplate mirovinskih primanja u iznosu 127.962.177,00 kn se odnose na potraživanja po regresnim zahtjevima u iznosu 98.616.357,00 kn, potraživanja od banaka u iznosu 15.410.526,00 kn, potraživanja na temelju rješenja o promjeni opsega prava korisnika u iznosu 13.515.158,00 kn, te potraživanja za povrat ustega u iznosu 420.136,00 kn. Odredbama članaka 164. i 165. Zakona o mirovinskom osiguranju je propisano da je osoba koja primi neko novčano davanje iz mirovinskog osiguranja koje joj ne pripada, dužna navedeno primanje vratiti Zavodu. Zavod rješenjem u upravnom postupku po službenoj dužnosti utvrđuje visinu nepripadno isplaćenih sredstava.

Prema podacima glavne knjige, koncem 2012. potraživanja za nepripadne isplate mirovina i mirovinskih primanja su iznosila 127.962.177,00 kn, a prema podacima iz evidencije baze podataka doznačenih mirovinskih primanja, potraživanja su iznosila 175.995.223,00 kn, što je za 48.033.046,00 kn više od iznosa u glavnoj knjizi. Koncem 2012. potraživanja u glavnoj knjizi u odnosu na evidencije baze podataka doznačenih mirovinskih primanja su za 2.329.325,00 kn manja u odnosu na konac 2011., kada su neusklađena potraživanja iznosila 50.362.371,00 kn. Prema pisanom obrazloženju Zavoda iz ožujka 2013., u tijeku je analiza ispisa neusklađenih stavaka po područnim službama i uredima za razdoblje od 1. siječnja 1999. do 31. prosinca 2012., koja prethodi definiranju daljnjih aktivnosti radi usklađivanja podataka.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati aktivnosti na usklađenju podataka o potraživanjima iz evidencije baze podataka doznačenih mirovinskih primanja i potraživanja za nepripadno isplaćena mirovinska primanja iz glavne knjige.

3. Upravljanje imovinom

- 3.1. Vrijednost nefinancijske imovine na koncu 2012., u poslovnim knjigama, odnosno financijskim izvještajima je iskazana u iznosu 848.912.373,00 kn. Vrijednosno značajnija imovina se odnosi na građevinske objekte u iznosu 769.270.767,00 kn. Podaci o građevinskim objektima su dostavljeni Agenciji za upravljanje državnom imovinom.

U okviru građevinskih objekata je evidentirana vrijednost objekta (vila s pripadajućim zemljištem) u Puli u iznosu 15.000.000,00 kn. Spomenuti objekt do veljače 2012. je koristila bolnička ustanova (Dom za psihički bolesne osobe), a nakon toga objekt je vraćen Zavodu. Prema obrazloženju, za stavljanje objekta u uporabu neophodno je ulaganje određenih financijskih sredstava. Zavod nije donio program ulaganja kojim bi se omogućilo stavljanje objekta u uporabu (korištenje za vlastite potrebe, zakup ili prodaja) te spriječilo propadanje objekta.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s nadležnim državnim tijelima, poduzeti aktivnosti u svrhu privođenja objekta namjeni, koja će osigurati njegovo ekonomično i svrsishodno korištenje.

U očitovanju Zavod navodi da prihvaća sve prijedloge dane u Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji, te da će ih nastojati provesti u što kraćem roku.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Zavoda za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. U 2012. Zavod je obavljao poslove koji se odnose na obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, provedbu postupka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu, vođenje evidencija o osiguranim osobama, obveznicima uplate doprinosa i drugih davanja, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava na doplatak za djecu, provjeru poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika plaćanja doprinosa, upravljanje prikupljenim sredstvima, provedbu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te unaprijeđenje rada i poslovanja, u okviru kojih se provodi više aktivnosti i projekata. Koncem 2012. Zavod je imao 3 009 zaposlenika. Zakonski predstavnik do 8. veljače 2012. je bio Mile Rukavina – ravnatelj, a od navedenog datuma je Srećko Vuković (v.d. ravnatelja do 30. kolovoza 2012., nakon čega je imenovan ravnateljem).
 Prihodi i primici su ostvareni u iznosu 35.700.072.206,00 kn, rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 35.731.481.136,00 kn, te ostvareni manjak prihoda i primitaka iznosi 31.408.930,00 kn. Iz državnog proračuna su ostvarena sredstva u iznosu 35.624.957.523,00 kn i sudjeluju s 99,8% u ukupnim приходima. Rashodi i izdaci su ostvareni za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 35.208.331.713,00 kn, za zaposlene u iznosu 328.506.629,00 kn, financijske rashode u iznosu 90.442.639,00 kn, materijalne rashode u iznosu 96.228.673,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 6.043.361,00 kn, te na izdatke za otplatu zajma u iznosu 1.928.121,00 kn.
 Koncem 2012. potraživanja su iznosila 2.012.812.483,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.788.321.624,00 kn (prema posebnim propisima u iznosu 1.684.147.161,00 kn, za doprinos za doplatak za djecu u iznosu 46.302.870,00 kn, prihode od imovine u iznosu 28.539.930,00 kn, iz proračuna u iznosu 26.982.210,00 kn, za prihode od zakupnina u iznosu 2.349.453,00 kn), potraživanja od prodaje stanova bivšim nositeljima stanarskog prava i stanova u vlasništvu Zavoda u iznosu 92.361.595,00 kn, za dane zajmove u iznosu 96.626.324,00 kn i potraživanja za depozite, jamčevne pologe, od zaposlenih, te za više plaćene poreze i druga potraživanja u iznosu 35.502.940,00 kn.

U odnosu na stanje početkom 2012. (kada su iznosila 2.025.251.380,00 kn), potraživanja su manja za 12.438.897,00 kn ili 0,6%. Na koncu 2012., dospjela potraživanja su iznosila 1.715.122.208,00 kn, a nedospjela potraživanja su iznosila 297.690.275,00 kn.

Koncem 2012. obveze su iznosile 3.226.554.649,00 kn, te su u odnosu na početak 2012. veće za 121.511.572,00 kn ili 3,9%. Odnose se na obveze za isplatu mirovina i mirovinskih primanja za prosinac 2012. u iznosu 2.934.202.416,00 kn, obveze za zaposlene (plaće) za prosinac 2012. u iznosu 24.118.227,00 kn, financijske rashode u iznosu 39.548.859,00 kn, materijalne rashode u iznosu 6.454.635,00 kn, obveze za zajmove u iznosu 247.336,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 7.969,00 kn, te druge tekuće obveze u iznosu 221.975.207,00 kn. Dospjele obveze iskazane u bilanci na dan 31. prosinca 2012. su iznosile 33.547.550,00 kn, a nedospjele 3.193.007.099,00 kn. Dospjele obveze su podmirene do konca ožujka 2013.

Zavod je u travnju 2012. donio plan nabave roba, usluga i radova, te dvije izmjene i dopune tijekom 2012. Prema izvješću o javnoj nabavi za 2012., zaključeno je 35 ugovora o nabavi roba, usluga i radova u iznosu 15.200.652,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, od čega se na otvorene postupke nabave odnosi 29 ugovora u iznosu 11.336.187,00 kn, na pregovarački postupak bez prethodne objave pet ugovora u iznosu 3.776.753,00 kn, te na usluge iz dodatka II. B Zakona o javnoj nabavi jedan ugovor u iznosu 87.712,00 kn. Također, nabavljeno je roba, radova i usluga u iznosu 5.971.108,00 kn, čija je pojedinačna vrijednost do 70.000,00 kn. Na temelju dva okvirna sporazuma procijenjene vrijednosti 7.200.000,00 kn, zaključeni su godišnji ugovori za nabavu roba i usluga u iznosu 3.293.839,00 kn. Pojedini rashodi u 2012. su ostvareni na temelju zaključenih ugovora čija je realizacija započela u 2011.

Revizijom utvrđeni propusti koji se odnose na planiranje, potraživanja i upravljanje imovinom nisu značajni te nisu utjecali na istinitost financijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, te je izraženo bezuvjetno mišljenje.